

Rozklad mnohočlenu na součin provádíme vytýkáním:

- vytknutím čísla před závorku

Př.: $5a - 10 =$

- jaký je největší společný dělitel pětky a desítky?
- samozřejmě číslo „5“
- vezmeme číslo „5“ a vystrčíme jej před závorku
- jednotlivé členy mnohočlenu číslem „5“ vydělíme

$$\underline{5a \div 5 = a} \quad (\text{zapišeme do závorky})$$

$$\underline{-10 \div 5 = -2} \quad (\text{zapišeme do závorky})$$

$$\underline{5a - 10 = 5 \cdot (a - 2)} \quad \text{a máme vytknuto}$$

- vytknutím proměnné před závorku

Př.: $3ab + 4a =$

- shodná (stejná) proměnná v obou výrazech (členech) mnohočlenu je písmeno „a“
- vezmeme písmeno (proměnnou) „a“ a vystrčíme jej před závorku
- jednotlivé členy mnohočlenu vydělíme proměnnou „a“

$$3ab \div a = 3b \quad (\text{zapišeme do závorky})$$

$$4a \div a = 4 \quad (\text{zapišeme do závorky})$$

$$\underline{3ab + 4a = a \cdot (3b + 4)}$$

Shrnutí:

Co jeto vytýkání? - Podíváte-li se na dvojčlen, trojčlen, čtyřčlen mnohočlen, **NAJDETE SPOLEČNÉHO DĚLITELE** všech nebo některých členů, **VYSTRČÍTE JEJ PŘED ZÁVORKU A MNOHOČLEN JÍM VYDĚLÍTE**, výsledek zapišete do závorky.

(pokud závorku znovu vytknutým jednočlenem roznásobíte, vyjde vám původní mnohočlen)

Př.: $6 + 8a + 10b = \underline{2 \cdot (3 + 4a + 5b)}$

$$\begin{array}{l} 6 \div 2 = 3 \\ 8a \div 2 = 4a \\ 10b \div 2 = 5b \end{array}$$

JMÉNO a PŘÍJMENÍ:

Třída:

Příklady k procvičení učiva – Pracovní list (vytýkání)

1) $16 - 8a =$

2) $5x - 25y =$

3) $9m + 18n =$

4) $11a - 4ab =$

5) $21x + 5xy =$

6) $6a - 5ab =$

7) $16a + 24b - 8c =$

8) $18x - 6y - 9z =$

9) $10y + 100 =$

10) $20a - 10b + 40c =$

11) $50 - 25x + 75y =$

12) $32a + 16b - 24c + 48d =$

13) $23a + 10ab + 7ac =$